گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۱۳۸۳
شنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۰ ۱۰:۳۶

گونه آفریقایی؛ خطرناک‌ترین جهش کووید۱۹ / احتمال لزوم تزریق سالانه واکسن کرونا

رئیس مرکز تحقیقات ویروس شناسی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ضمن ارائه توضیحاتی درمورد جهش‌های اصلی کرونا، جهش آفریقای جنوبی را خطرناک‌ترین نوع جهش دانست و گفت: در حال حاضر این جهش مهم‌ترین و نگران کننده‌ترین واریانتی است که در مقابل خود می‌بینیم؛ به طوری که اثر برخی واکسن‌ها در برابر واریانت آفریقایی بسیار ضعیف و ۱۰ یا ۱۵ درصد است.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر؛ دکتر علیرضا ناجی در گفت‌وگویی، با اشاره به واریانت‌ها و جهش‌های زیاد و متنوع ویروس کرونا، گفت: اما در این بین از ۵ جهش به دلیل خصوصیات بیولوژیک بیش از سایرین صحبت می‌شود و اهمیت بیشتری دارند که شامل جهش‌های آفریقای جنوبی، برزیلی، هندی، انگلیسی و کالیفرنیایی است. یکی از خصوصیات بارز این ۵ جهش، انتقال سریع‌تر آنها نسبت به گونه کلاسیک است.
وی با بیان اینکه در برخی از این واریانت‌ها میزان بیماری‌زایی و مرگ و میر بالاتر است، تاکید کرد: در مورد واریانت برزیل و آفریقای جنوبی اینگونه حدس می‌زنند. درمورد واریانت بریتانیایی هم در ابتدا اعلام می‌شد که بیماری‌زایی و مرگ و میر بالاتری دارد اما، مطالعات بعدی نشان داد که این جهش چندان تفاوتی با نوع پیشین ویروس ندارد. در کل مطالعات نشان می‌دهد سرعت انتقال بالای بیماری ویژگی اصلی این واریانت‌ها است و به همان نسبت ابتلا و مرگ و میر هم افزایش می‌یابد.
ناجی ادامه داد: در حال حاضر شاهد اتفاقاتی هستیم که واریانت هندوستانی در هند رقم زده، ولی این جهش را هم مسئول اصلی اپیدمی و شرایط بحرانی آن کشور نمی‌دانیم اما یکی از عوامل تاثیرگذار در کنار روابط انسانی است که می‌تواند سبب گسترش بیماری شود.
وی افزود: علاوه بر تاثیرات اپیدمیولوژی این جهش‌ها، پرداختن به مقاومت سیستم ایمنی بدن مهم است که این مقاومت هم می‌تواند حاصل ابتلا به ویروس و بهبودی پس از آن یا تزریق واکسن بوده باشد. در حال حاضر در مورد واکسن کمترین مشکل را در برابر واریانت انگلیسی داریم و هنوز واکسن‌ها در برابر این جهش مقاومت خوبی دارند؛ اما در مورد سایر واریانت‌ها و بویژه واریانت آفریقای جنوبی می‌دانیم که کفایت واکسن‌های موجود تا حد زیادی کاهش یافته است و به همین نسبت ایمنی طبیعی حاصل از ابتلاهای پیشین به بیماری هم در برابر جهش‌ها می‌تواند کاسته شود و ما شاهد بروز مجدد عفونت با انواع جهش یافته باشیم.
این ویروس شناس ادامه داد: بنابراین در حال حاضر تضعیف شبکه واکسیناسیون و افزایش سرعت انتقال بیماری مهم‌ترین مشکل فعلی است. البته این موضوع نافی آن نیست که حتی در این شرایط که کاهش کارایی واکسن در برابر جهش‌ها را شاهدیم اما باید به سمت گسترش پوشش واکسیناسیون برویم زیرا می‌توانند از بروز بیماری شدید و مرگ تا حد زیادی جلوگیری کنند.
وی افزود: در عین حال با توجه به تغییرات ویروس خیلی از شرکت‌های واکسن‌سازی به سمت ساخت واکسن‌های نسل جدید رفتند تا بر علیه واریانت‌های ویروس هم عمل کند بنابراین شرکت‌های مدرنا، فایزر و... این اقدام را آغاز کردند و اعلام کردند در صورت موفقیت کارآزمایی بالینی ۶ ماه تا یک سال بعد توصیه به تزریق دُز سوم واکسن می‌کنند. علاوه بر واکسیناسیون، اتخاذ تدابیر ویژه برای کاهش گردش ویروس اهمیت ویژه‌ای دارد و نباید اصول اولیه کنترل کرونا شامل حفظ فاصله اجتماعی، گسترش غربالگری، رعایت پروتکل‌های بهداشتی و.... را فراموش کنیم تا بتوانیم گردش ویروس را که عامل مهمی در بروز جهش‌ها هستند، کاهش دهیم؛ زیرا ممکن است با واریانتی مواجه شویم که به کلی برنامه واکسیناسیون را بهم بریزد و بیماری زایی بدی ایجاد کند.
وی تغییر در ساختار واکسن‌ها برای افزایش مقاومت در برابر ابتلا به ویروس را وابسته به پلتفرم ساخت واکسن دانست و تصریح کرد: واکسن‌های ژنومی و وکتوری چالاکی بیشتری نسبت به واکسن‌های پروتئینی و ویروس کشته شده در تغییر تولید دارند. این موضوع به ما گوشزد می‌کند اگر می‌خواهیم به سمت ساخت واکسن کرونا برویم از تکنولوژی‌های بالاتری استفاده کنیم که نسبت به تغییرات و موتاسیون‌ها واکنش نشان دهیم.
ناجی با تاکید بر اهمیت غربالگری ژنومیک ویروس کووید۱۹، تاکید کرد: در حال حاضر می‌دانیم گونه غالب ویروس در کشور از نوع بریتانیایی است و باید منتظر باشیم با قوی تر شدن پایش ویروس در کشور، سویه غالب موجود در کشور تغییر خواهد کرد یا خیر. اکنون در هندوستان ۷۰ درصد سویه‌های شناسایی کار ژنتیکی شده شامل همین واریانت هندی است و در سایر نقاط دنیا هم دارد سهم گسترش خود را افزایش می‌دهد.
وی تاکید کرد: اگر با واریانت‌ها به خوبی برخورد نشود، بروز مشکلات جدی دور از انتظار نیست. اکنون در ایران می‌بینیم با ورود واریانت انگلیسی به چه مشکلاتی برخورده‌ایم، تمام بیمارستان‌ها پر هستند، تخت خالی نداریم و... حال تصور کنید موج‌های بعدی با واریانت هندی در کشورمان رخ دهد آن وقت چه خواهد شد؟ تمام این موارد موید آن است که باید تدابیر ویژه برای بستن مرزها، شناسایی بیماران و... داشته باشیم و این در حالی است که متاسفانه ما یا دیر عمل می‌کنیم یا کم عمل می‌کنیم و در چنین مواردی ستاد ملی مقابله با کرونا بهتر است بیش از پیش صحبت‌های وزارت بهداشت را جدی بگیرد.
وی درباره راهکار اصلی در مقابله با ورود ویروس‌های جهش یافته به کشور، گفت: ردیابی و شناسایی منبع اصلی، برنامه دقیق ایزولاسیون، رعایت پروتکل‌ها و... از نکات بسیار مهم است. ما تجربه خوزستان با واریانت بریتانیایی را داریم که تصمیمات خوبی نگرفتیم، باید این استان را لاک داون می‌کردیم و نمی‌گذاشتیم این جهش در کشور پخش شود و این در حالی بود که تصمیم نادرست سفرهای نوروزی هم اخذ شد. الان در شرایطی که مرگ‌های روزانه نزدیک به ۵۰۰ نفر را تجربه می‌کنیم بهتر است دقیق و علمی به کنترل ورود ویروس‌های جهش یافته تمرکز کنیم تا فشار از کادر درمان برداشته شود.
ناجی با تاکید بر اهمیت نظام پایش ویروس، بیان کرد: بیماری‌های تنفسی می‌توانند مجموعه‌ای از علائم را به همراه داشته باشند که ممکن است همه علائم در یک فرد بیمار ظاهر نشود. اتفاقی که با جهش ویروس می‌افتد این است که ممکن است با جهشی که رخ می‌دهد یکی از علائم قبلی ویروس بیش از گذشته نمود پیدا کند. بنابراین به طور کلی علائم ابتلا به کرونا همان موارد پیشین است، اما برخی واریانت‌ها تاثیرات متفاوتی می‌گذارند و مثلا سبب می‌شوند پیشرفت بیماری از فاز ویروسی به فاز التهابی تسریع شود که این تغییرات هم از ویروس بعید نیست؛ زیرا ویروس سعی می‌کند از تغییرات برای کسب منافع استفاده کند. در مورد ویروس کرونای هندی گزارشات پزشکان هندی تاکنون می‌گوید هم میزان تلفات ناشی از آن بیشتر است و هم بیماری وخیم‌تری ایجاد می‌کند.

وی با بیان اینکه تاکنون خطرناک‌ترین واریانت، جهش آفریقای جنوبی کرونا است، گفت: این نوع جهش نیز بیماری زایی و مرگ و میر بالاتر ایجاد می‌کند و در حال حاضر این جهش مهم‌ترین و نگران کننده‌ترین واریانتی است که در مقابل خود می‌بینیم. اثر برخی واکسن‌ها در برابر واریانت آفریقایی بسیار ضعیف و ۱۰ یا ۱۵ درصد است.

ناجی بیان کرد: اینکه دوره ایمنی زایی پس از تزریق واکسن چقدر است بستگی به نوع واکسن دارد اما به طور کلی بین ۶ تا ۱۲ ماه زمان تقریبی ایمن بودن بدن است و به نظر می‌رسد لازم باشد هرسال تزریق واکسن را تجدید کنیم اما این موضوع منوط به گذر زمان است تا بتوانیم بررسی کنیم واکسن چقدر ایمنی در بدن ایجاد می‌کند.